

83 . Jupa | Comuna: Caransebeș | Județ: Caraș-Severin | Punct: Cetate (Peste ziduri) | Anul: 2014

Anul: 2014

Cod RAN: 51038.01

Perioade: Antichitate

Epoci: Epoca romană târzie

Tipuri sit: exploatare/carieră, structură de cult/religioasă

Categorii sit: Domestic, Apărare (construcții defensive)

Autori: Adrian Ardeț, Mariana Balaci, Călin Timoc

Instituții: Muzeul Județean de Etnografie și al Regimentului de Graniță, Caransebeș, Universitatea de Vest, Timișoara, Universitatea de Vest, Timișoara

Raport

Obiectivele cercetării

În campania arheologică din vara anului 2014 am continuat investigarea clădirii identificată de noi în anul 2013. Astfel între cele două secțiuni cercetate în anul precedent am deschis o suprafață (C/2014) de 9x5 m pentru a putea mai bine surprinde stratigrafia atât în interiorul, cât și în exteriorul clădirii din piatră. De asemenea încă din campania precedentă au fost identificate 3 nivele de locuire din lemn pentru fazele din vicus. Pentru o mai bună cercetare a locuințelor din aceste faze de lemn, cercetarea pe suprafețe este cea mai eficientă și mai corectă. Ea ne-a permis să avem o imagine mai clară asupra dispunerii clădirilor de lemn și chirpici mai ales pentru fazele 1 și 2 de locuire din așezarea vicană.

Clădirea XV

La aproximativ 30 de cm adâncime s-a conturat deja zidul de piatră aferent clădirii identificate în cele două secțiuni realizate în campania precedentă. Tehnica de realizare este aceeași, adică piatră de râu legată cu mortar, iar lățimea sa este de 0,80 m. Acest zid ne-a apărut oblic pe suprafața noastră.

Referitor la faza de piatră a clădirii XV din vicus putem să mai spunem că am surprins colțul de nord al său și un contrafort realizat pe o lungime de 1,35 m de-a lungul zidului. Elevația zidului se păstrează pe o înălțime de 1 m, sub care am surprins, mai ales în interiorul clădirii, placa de mortar dispusă peste fundație. Această fundație era mai lată cu aproximativ 15 cm față de lățimea elevației zidului. Din spațiul interior al clădirii am surprins câteva cărămizi care probabil făceau parte dintr-o podea. De asemenea avem mai ales în exteriorul clădirii găsite mai multe fragmente ceramice și câteva mărgel. Tot în exteriorul clădirii XV, din nivelul acesteia, avem o groapă destul de mare, neregulată, cu un diametru aproximativ de 1 m în care am găsit 7 fragmente de cărămizi cu ștampila MID. Prezența lor în zona cercetată de noi se leagă clar de faza de piatră a clădirii. Pentru ridicarea acestei clădiri s-a realizat un nivel de amenajare din lut de culoare gălbuie compact gros de 20-25 cm peste ultimul nivel de lemn.

Nivelele de locuire de lemn sunt bine reprezentate în profilele lui C/2014. Ultimul nivel de locuire de lemn și chirpici din vicus apare la o adâncime de 0,50-0,60 m și putem spune că a fost un nivel dens de locuire care a fost distrus prin incendiere. În profile grosimea stratului de distrugere a acestui nivel de lemn este de 30-35 de cm. În acest nivel de distrugere au apărut o serie de fragmente ceramice și oase de animale. Sub acest nivel avem un strat de amenajare cu o grosime de 7-8 cm, iar sub acesta avem cel de-al doilea nivel de lemn și chirpici al vicus-ului. Acest al doilea nivel de locuire dispunea de construcții realizate din pereți de chirpici, însă podelele erau realizate din scânduri de lemn, am găsit chiar și câteva cuie pe aceste podele de scânduri. Structura de rezistență a clădirilor era realizată din stâlpi de lemn, noi chiar am identificat câțiva astfel de stâlpi cu diametrul maxim de 20 cm. Avem identificate bârne de lemn ale acestor construcții care aveau o lățime de 20 de cm și o grosime de 10-12 cm.

Prima fază de locuire în vicus s-a dovedit încă de la începutul cercetării noastre la clădirea XV o fază foarte interesantă. Clădirile aferente acestei faze nu au fost atât de distruse ca și cele din ultima fază de lemn și astfel ni s-au păstrat podelele lor realizate din mortar saucocciopesto. Acest prim nivel de locuire apare la o adâncime de aproximativ 1,80-1,90 m față de nivelul actual de călcare. Cel mai bine astfel de podele cu urma pereților despărțitori dintre camere le avem păstrate în colțul de nord-est al casetei C/2014. Se păstrează urmele pereților a două încăperi aparținătoare aceleași clădiri. Acești pereți aveau grosimea de aproximativ 8-10 cm. Grosimea podelelor era de 5 cm, iar ele erau așezate pe un strat destul de nisipos, lucru absolut normal și obligatoriu pentru realizarea unei podele de mortar sau cocciopesto. Peste podelele celor două încăperi avem un strat dens de arsură care cel mai probabil provine de la acoperișul realizat din lemn care s-a prăbușit primul în timpul incendierii peste podeaua de mortar. Deasupra acestui strat de arsură neagră avem urmele pereților de chirpici care au căzut apoi și ei peste podele. Acest strat de chirpici are o grosime de aproximativ 15 cm.

Spuneam că elementele aparținătoare clădirilor din prima fază de lemn a vicus-ului sunt remarcabile, putem observa o primă dispunere a acestora și putem să ne facem o părere cu privire la zona în care se concentrează locuirea civilă la începuturile sale. De altfel astfel de podele realizate din mortar sau cocciopestole- am identificat și în S2/2013 și erau la fel de bine conservate ca și aici. În toate fazele de lemn ale locuirii civile am recoltat un bogat material arheologic, pe lângă vase din ceramică au apărut mai multe fibule, monede și chiar și un fragment dintr-o diplomă militară. Toate acestea ne vor fi utile în stabilirea cronologiei nivelelor de locuire.

Cercetarea asupra acestei clădiri XV și a nivelelor de lemn ale așezării vicane care s-a dezvoltat în jurul garnizoanei de la Tibiscum va continua și în campaniile următoare când sperăm să obținem mai multe informații referitoare la destinația clădirii XV din piatră, dar și alte elemente aparținătoare fazelor de lemn.

Informații suplimentare online

[Raportul 5304 din cronică.cimec.ro](http://raportul5304.din.cronica.cimec.ro)

[Localizare pe hartă, folosind Mapserver Cimec.ro](http://localizare.pe.harta.folosind.mapserver.cimec.ro)
